

Lilith schrijft persoonlijke verhalen met haar foto's **Ontroerend en provocerend**

Was het een berichtje op PhotoNmagazine.eu, of was het een suggestie van PP dat ik eens naar Lilith moest kijken, Lilith de fotografe? Toen ik haar op Google vond, kwam ik op de website van de galerie van Eduard Planting en las ik na het zien van intrigerend mooie foto's een regel die mij triggerde, eentje die Lilith had uitgesproken over Groucho Marx, 'as the far advanced inventor, poseur, encadreur, metteur-en-scène and réalisateur'.

Lilith. Foto Hans Arend de Wit

Vanity, 2010, selfportrait.

Haar foto's vond ik al veelbelovend, maar door deze opmerking over Groucho dacht ik dat, als Groucho een van haar 'peers' was, het interessant zou kunnen zijn om verder te kijken. Wat kon ik trouwens verder achter haar mythologische naam verwachten? Ik vond verder uit dat ik gelukkig niet naar Mesopotamië hoefde, maar dan toch wel naar Limburg, een plaatsje in het noorden van die provincie waar ik nooit van had gehoord, even ten zuiden van Venlo, dicht aan de Duitse grens. Het had langer geduurd dan ik had gepland maar het was duidelijk geen Irak waar ik was terecht gekomen, want ik zag alleen maar Duitse kentekenplaten. Een man op een benzinestation zei me dat hij geen Nederlands sprak, en hoewel ik hem in

Side-table, 2010, selfportrait.

Lumps, 2012, selfportrait, 'Lilith in da House'. Sculpture by Arjen Markenstein.

Intrauterine, 2013, selfportrait (Nokia), 'My phone and I'.

On the button, 2013, selfportrait (Nokia), 'My phone and I'.

Icon, 2012, selfportrait, 'Lilith in da House'.

Take these broken wings, 2012, selfportrait, 'Lilith in da House'.

Yellow chair 2012, selfportrait 'Lilith in da House'.

Still life, 2013, selfportrait with father.

'Risja, a story by Lilith'.
Risja met oma.
Foto Lilith.
Oma: "Ik bid voor je dat je beter wordt voordat ik dood ga".

het Duits zei dat dit geen bezwaar was, liep hij weg. Mijn satnav was ouder dan de nieuwe wegen die werden aangelegd maar nog niet open waren. Rondrijdend door een gebied dat in atmosfeer wel lijkt op de buurt rond Maastricht, waar ik meermalen heb gelogeed, had ik tijd genoeg om te fantaseren hoe Lilith had gezocht naar een andere wereld, verder dan carnaval. Ik vroeg mij af hoe zij zich had kunnen ontplooiën in deze omgeving met een versteende cultuur, en de inspiratie had gevonden om zich vrij te maken. Ik nam mij voor om niet in haar boekenkast te kijken, maar me te concentreren op de foto's die ze me zou laten zien op het ongetwijfeld grote scherm, zodat ik me misschien haar beelden waren ontstaan, en kon ik even de gefossiliseerde middeleeuwse geest van de omgeving vergeten.

Love

In het begin van het gesprek vertelde zij me dat zij haar voornaam intuïtief had aangenomen, maar dat die problemen opleverde toen ze hem wilde registreren voor internet, en dat daardoor haar zogenaamde familienaam Love werd toegevoegd. (Henriëtte van Gasteren, Sevenum 1964). Voor bij de koffie had zij de keus uit twee soorten vlaai. In deze heerlijke sfeer zei ik toch dat ik dit jammer vond, omdat deze naam Love mij op het verkeerde been had gezet, terwijl ik de

afzonderlijke naam Lilith heel dichtertlijk puur gevonden zou hebben. Maar, voegde ik er aan toe, nu ik me realiseerde dat haar foto's vooral een verbeelding waren van pure liefde, zag ik wel dat het een benepen reactie van mij was, en kon ik mij nu open stellen voor de mooie betekenis en de achtergronden van de foto's. Voordat de artieste Lilith ging fotograferen had zij verhalen geschreven en deze gepubliceerd op internet. Aan deze verhalen ging zij rond 2005 zelfportretten toevoegen als illustraties. Zij ging zich in het medium verdiepen en leerde omgaan met een afstandsbediening en licht en flitslicht. De illustraties kregen al snel meer aandacht dan de verhalen en in 2009 won Lilith de tweede prijs van de International Color Awards. Zo werd haar werk ontdekt door Rick Vercauteren, directeur van Museum Van Bommel Van Dam in Venlo, en na een aantal exposities kocht het museum vier werken van haar. In 2010 werd Lilith genomineerd voor de verkiezing Kunstenaar van het Jaar. En in 2011 exposeerde zij op het Fotofestival te Naarden, en ook in Brooklyn, New York in 2012.

De vrijheid van de gelijke

"Lilith is volgens de overlevering uit hetzelfde materiaal als Adam geschapen, ze was de eerste vrouw van Adam en hierdoor gelijk aan hem, dus niet onderdanig zoals Eva die uit Adams rib is gecreëerd. Lilith staat voor mij voor gelijkheid," ver-

telde zij, "vrijheid voor iedereen op alle gebieden is voor mij heel belangrijk. Van daar dat ik in mijn werk ook dingen doe die anderen misschien shockerend vinden, maar die ik ervaar als mijn vrijheid. Zo ben ik en dat laat ik zien. De foto's die ik maak vanuit mijn ervaring als vrouw zijn een boodschap aan vrouwen. Daarbij wil ik ook 'gender bending' een belangrijke rol laten meespelen. Iedereen heeft immers een vrouwelijke en mannelijke kant. Ik wil met mijn kanten een goed contact hebben, alleen op die manier kan ik een volwaardig leven leiden. Dit verklaart gedeeltelijk de variëteit in mijn werk. Ik laat alle kanten van mezelf zien. Dat gevoel strekt zich ook uit naar de homoscene waarmee ik me erg verbonden voel vanwege hun 'gevecht voor vrijheid'. Op de één of andere manier voelt het leven voor mij als vrouw ook vaak als een 'struggle' vanwege mijn sekse. Voor mij zijn alle mensen gelijk. Ik ben geen feministe, want als alle mensen gelijk waren, dan zou het feminisme overbodig zijn. De fotografie is mijn manier om te vechten voor die gelijkheid. De foto's vertolken mijn gedachten en mijn stemmen. Van tevoren weet ik dan ook nooit wat voor foto's ik de volgende dag zal maken, omdat ik me laat leiden door mijn ingevingen en mijn gevoel."

Uitlopende emoties

"In zo'n stemming kan ik een humoristisch zelfportret maken, een prikkelend naakt

of een serieus emotioneel zelfbeeld. En al zou niemand een foto mooi vinden, dan nog blijft die voor mijzelf toch heel waardevol. Net zoals ik dat voor de fotografie met woorden deed, heb ik de behoefte gehouden om verhalen te vertellen. Ik ben niet alleen de secretaresse die ik was, de moeder en de huisvrouw; de fotografie is voor mij een manier om mezelf en mijn binnenwereld te laten zien. Ik manifesteer mezelf in mijn zelfportretten." De foto's van Lilith vertellen autobiografisch over haar leven, van het dagelijkse leven van de voormalige secretaresse, die concepten kon verwoorden, die nu als werkende moeder, haar mooie en angst-aanjagende momenten wil verwerken tot een beeldverhaal. Gelukkig heeft zij een lichaam en een figuur dat zich daarvoor plooibaar en beeldig laat fotograferen. In haar zoektocht zien we haar streng katholieke achtergrond terug. De open zenuw die zij wel eens blootlegde is meermalen de aanleiding geweest dat haar foto's voor een expositie werden geweigerd. "Het is nooit mijn bedoeling om mensen te shockeren. De emotie die je losmaakt kan ook ontroering zijn of een lach. Het blijft me frapperen dat mijn werk door de één als provocerend wordt gezien en een ander het ontroert."

Geestige poëzie

"Vaak word ik in plaats van door poëtisch verheven gedachten, door dagelijks

besognes geïnspireerd, door de poëzie van bestek of speelgoed van mijn kinderen. Daardoor worden mijn foto's meestal heel persoonlijk, door de attributen die ik gebruik, zoals een dekentje dat op de kindervanwagen lag toen ik een baby was. Ik photoshop aan contrast, kleur en sfeer, maar niet teveel en zeker niet aan mijzelf. Ik wil hier nog lang mee doorgaan en nu is alles nog redelijk strak, maar als ik zeventig ben en onder de rimpels zit, wil ik dat niet allemaal 'wegshoppen'. Ik houd van het realisme in mijn werk, als ik verdrietig ben, zie je dat en lijkt ik ook tien jaar ouder dan in de foto's waarop ik blij ben. Fotograferen is soms net koken, een beetje van dit en een beetje van dat, zo ontstaan ook de foto's. Ik fotografeer mezelf zoals ik me op een bepaald moment voel, zo laat ik mezelf zien, in mijn wereld van dat moment."

Een hoogtepunt in haar werk is 'Risja, a story by Lilith'. Lilith geeft een boeiend en aandoenlijk perspectief aan de realiteit van de ernstige ziekte van Lyme in een prachtig fotokunstboek. De hoofdpersoon in de fotoserie is Risja Steeghs (21), die lijdt aan een ernstige vorm van de ziekte. Hoewel Risja bijna volledig is aangewezen op de zorg van haar ouders, blijft zij vol levenskracht en droomt ze van een carrière in de mode- en kunstwereld. Lilith's fotoserie over Risja bestaat uit zowel foto's van haar dagelijks leven als glamourvolle portretfoto's van haar. Het boek werd gepre-

senteerd door de voormalig minister van Cultuur Hedy d' Ancona bij Amsterdam Outsider Art die ook het nawoord schreef.

Lilith werd niet herkend in Naarden

"Tijdens het fotofestival in Naarden heb ik een middag bij mijn foto's gezeten om de reacties van de mensen op mijn werk te zien. Het was verrassend dat, ondanks dat het allemaal zelfportretten waren en ik er bij zat of stond, niemand mij herkende. Maar ik was werkelijk ontroerd door de reacties die ik hoorde. Het is plezant om de mensen te observeren omdat je dan hun oprechte reacties ziet. Mijn moeder is er niet meer, maar mijn vader is nu 90 en ik ben er heel trots op dat hij me steunt. Hij is nog steeds net zo gelovig en net zo streng, maar toch ziet hij wat ik wil vertellen met mijn werk. Ik vind het knap dat hij ervoor openstaat. Hij vindt het ongetwijfeld niet allemaal prima, zeker niet waar het bloot betreft. Ik voel me niet prettig op het strand in een bikini, maar naakt in het zelfportret is voor mij geen enkel probleem. Dat is voor mij heel nuttig. Dat komt natuurlijk ook omdat ik zelf de fotograaf ben. Het voelt als dansen. Net als dansers vertel ik ook een verhaal met mijn lichaam. Vroeger wilde ik danseres worden, misschien ben ik dat op een andere manier nu toch geworden."

Weblog: www.lilithlove.com
Website: www.lilithlove.eu ■

'Risja, a story by Lilith'.
Making-of foto by
Lex Hulscher.